

Brengt gravel op afschot het gravel terug naar de top?

Baansoort is geen *all-weather*-baan, maar kan buitenseizoen verlengen

Tennisverenigingen die competitief tennis willen bieden, zitten vaak in een lastige spagaat. Hoewel de bond een voorkeur heeft voor spelen op gravel of iets dat gelijkwaardig is, knappen veel verenigingen af op het idee dat de baan veel onderhoud vergt en gevoelig is voor natte weersomstandigheden. Gravel op afschot kan een uitkomst bieden.

Auteur: Guy Oldenkotte

Dat de KNLTB de afgelopen jaren veel leden is kwijtgeraakt, is algemeen bekend. Minder bekend is echter dat het hier vooral om recreatieve tennisers gaat. Hugo van der Poel en Sven Bakker van het Mulier Instituut deden daar onderzoek naar en kwamen tot de conclusie dat spelers die tennis als sport zien, het spelletje trouw blijven. De observaties van Van der Poel en Bakker zijn vastgelegd

in hun boek 'Tennis in Nederland: de tenniswereld in al haar aspecten geserveerd'. Volgens hen is het van groot belang om zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de vraag naar competities en toernooien om deze groep spelers te behouden. Ze noemen competitietennis van groot belang voor de toekomst van tennis in Nederland, omdat het volgens hen de kern van tennis als wedstrijd sport

is en beantwoordt aan de behoefte van leden om prestatief en competitief tennis te kunnen spelen.

Het beleid van de tennisbond aangaande ondergronden voor wedstrijden is duidelijk. 'Onze voorkeur gaat uit naar gravel of gravelachtige systemen', zegt Leon van Leeuwen, coördinator accommodatieadvies bij de bond. 'Wij zijn tennistech-

6 min. leestijd

het aantal recreatieve spelers bij veel verenigingen is uitgedund ten faveure van competitieve spelers, is het aannemelijk dat bij de keuze van een nieuwe baansoort de roep om gravel nog duidelijker zal klinken. Dat sluit dus mooi aan bij het beleid van de KNLTB. 'Uiteindelijk streven wij naar een goede en gezonde geografische spreiding van voldoende aanbod aan gravelbanen, zodat iedere tennisser op zijn of haar ambitieniveau bediend kan worden binnen een cirkel met beperkte reisafstand', stelt Van Leeuwen. Vrijwel iedere Nederlander kan binnen een straal van 1,6 km terecht op een tennisaccommodatie. Jarno Tiethoff van Kennis van Sport is bekend met die wens, maar plaatst toch enige kritische kanttekeningen bij dat beleid. 'De keuze van een baansoort hoort bij de vereniging en niet bij de bond. Tachtig procent van de spelers is niet technisch onderlegd. Waarom dan toch die vraag naar gravel?' Tiethoff zou liever zien dat clubs met topambities zich clusteren in zogenaamde topsportcentra. 'Het idee dat 80 procent van de banen in Nederland gravel moet zijn, is niet haalbaar', zo merkt hij op. Zijn vrees is dat een vereniging die in gravel investeert om tegemoet te komen aan de wensen van de competitieplayers, daarmee de recreatieve spelers afstoot. 'Die laatste groep heb je echter hard nodig, omdat ze de grootste groep vormen. Hun bijdrage in de vorm van lidmaatschapsgeld en bestedingen in de kantine is bij elke vereniging hard nodig.' Hij wijst erop dat de exploitatie van een accommodatie op basis van gravel ook een keerzijde heeft. 'Gravel heeft als voordeel dat zelfs het jaarlijks onderhoud door de vereniging zelf gedaan kan worden, maar het vereist wel aandacht en kennis van zaken. Dat brengt risico's met zich mee. Kunstgras, daarentegen, kun je als vereniging niet verknoeien en biedt dus een grotere bedrijfszekerheid', zo stipt hij aan.

Toch hoeft een gravelbaan of de exploitatie op basis van gravel niet per definitie duurder te zijn. Sinds een paar jaar hebben de gewone gravelbanen er een variant bij gekregen. Gravel op afschot moet het mogelijk maken om na een regenbui weer sneller te kunnen spelen. Op een baanlengte van 18 m loopt het oppervlak zo'n 10 cm af, oftewel 0,6 procent. Zo kan hemelwater zowel verticaal als horizontaal worden afgevoerd, zodat de baan sneller droog zou moeten zijn. 'Zolang een speler het niet weet, zal die het verschil met een vlakke gravelbaan niet merken', stelt Floor Groeneveldt van Antea Sport, dat tracht zijn Prestige Gravel in de markt te zetten. De KNLTB heeft gravel-op-schotbanen inmiddels geheel gelijkgesteld aan standaard-gravelbanen. 'Het aanleggen van zo'n baan vergt echter veel van de bouwer. Daardoor is

een gravelbaan op afschot wat duurder in aanschaf dan een gewone gravelbaan. Daar staat echter tegenover dat het onderhoud de eerste paar jaar zelfs goedkoper is dan bij een gewone gravelbaan.' Volgens Lourens Barmantloo van Wijnbergen Sportbouw komt dat doordat gravelbanen die op afschot zijn aangelegd minder last van speel-schade hebben dan gewone gravelbanen. 'Maar het herstel daarvan vereist wel een bepaalde techniek; het is essentieel dat men die beheerst om het afschot in stand te kunnen houden.' Hij merkt echter op dat die techniek geen hogere wiskunde is en dat er ook geen andere onderhoudsmachines voor nodig zijn.

Dat de KNLTB de afgelopen jaren veel leden is kwijtgeraakt, is algemeen bekend

Snel droog

Hoewel een gravelbaan op afschot relatief minder aandacht vergt, blijft het onderhoud belangrijk. 'Als je de baan goed onderhoudt, boek je winst, omdat de baan dan sneller droog is bij hevige regenbuien', zo merkt Leon van Leeuwen op. 'Maar je moet wel voorkomen dat de baan uitdroogt. Een vochtige baan biedt namelijk een betere drainage, zodat het water tijdens een regenbui makkelijker wegstroomt.' Jeroen Smits van BTL Sport merkt regelmatig dat verenigingen worstelen met de afvoer van water. 'Ze ervaren de plasvorming op gewone gravelbanen bij regenbuien als problematisch', zo zegt hij. In zo'n geval ligt de overstap naar gravel op afschot voor de hand. Eén van de kritische opmerkingen over gravel op afschot is dat het gevoeliger is voor slijtage. Leon van Leeuwen van de KNLTB is het daar niet mee eens. 'Men denkt dat, omdat het materiaal voor een gravelbaan op afschot een hogere verbrijzeling heeft en dus een fijnere samenstelling. Het is meer kleiachtig, waardoor de toplaag sneller harder wordt. Dat is juist de bedoeling, omdat je wilt dat een deel van het water over het oppervlak via de zijkant wegstroomt.' De korrelgrootte mag bij een gravelbaan op afschot tussen de 0 en 2 mm zijn.

nisch gezien minder voorstander van kunstgras of roodzandkunstgras, omdat dat minder goed is voor het leren tennissen en voor de opleiding van de jeugd in al zijn facetten.' De bond zet momenteel fors in op het aantrekken en ontwikkelen van programma's voor jongeren, om de afname in het ledenaantal en de te verwachten vergrijzing het hoofd te kunnen bieden.

Keerzijde van de medaille

Volgens Van Leeuwen heeft de uitstroom van leden nu ongeveer het dieptepunt bereikt. 'We zien dat de curve zich aan het herstellen is. Het einde lijkt eindelijk in zicht', zo verzucht hij. Momenteel staat de teller bij de KNLTB op 570.000 leden. Nu

Leon van Leeuwen

Jarno Tiethoff

Floor Groeneveldt

Lourens Barmantloo

Hoewel een gravelbaan op afschot relatief minder aandacht vergt, blijft het onderhoud belangrijk

Volgens Lourens Barmantloo komt die verkeerde aanname voort uit het feit dat men gravel op afschotbanen verkeerd beoordeelt. 'De banen worden vrij snel hard, maar je moet op een andere manier naar de waterafvoer kijken.' Die verbeterde afvoer van vocht biedt kansen gedurende de natste periodes van het jaar. Maar net als alle anderen merkt Barmantloo op dat een gravel-op-afschotbaan geen *all-weather*-baan is. 'Het werkt hoogstens seizoensverlengend, maar het is zeker geen baan waarop je in de winter kunt doorspelen.' Vooral verenigingen waarvan veel leden deelnemen aan wintercompetities binnen, moeten zich daarom afvragen of het de moeite waard is om in een gravel-op-afschotbaan te investeren, stelt Floor Groeneveldt. 'Wanneer de spelers al vanaf

het najaar naar binnen gaan en pas in het voorjaar weer gebruikmaken van de buitenbanen, kun je je afvragen of je wel in dit baantype moet investeren.' Jarno Tiethoff gaat nog een stap verder. 'Waarom zou je überhaupt investeren in een gravelbaan die op afschot ligt? Waarom maak je geen middelen vrij voor beter onderhoud van gewone gravelbanen, zodat die beter bespeelbaar blijven?' Tenslotte zijn er ook verhalen bekend van verenigingen die er wel in slagen om – afhankelijk van hoe streng de winter is – bijna tien maanden per jaar op gravel te spelen.

Niet nieuw

Het concept van gravelachtige banen op afschot is niet nieuw. 'Canada Tenn-banen lagen ook op afschot, maar hadden als probleem dat de lijnen omhoog kwamen, waar vervolgens het water tegenaan bleef staan,' zegt Jarno Tiethoff. 'Daarnaast hadden ze hun kleur tegen. De combinatie van grijs en groen voelt kil aan, hoewel de banen qua speleigenschappen veel weg hadden van gravelbanen,' vult Floor Groeneveldt aan. Volgens Groeneveldt komt een gravel-op-afschotbaan het meest tot zijn recht in een exclusieve kooi of in een kooi met maximaal twee banen. Jeroen Smits van BTL Sport is het daarmee eens. 'Anders krijg je een goot tussen de banen. Dat oogt niet mooi, maar kan ook nog eens een nadelige invloed

ONDERHOUDSMANUAL

De KNLTB heeft een speciale manual geschreven waarin wordt uitgelegd hoe een gravelbaan op afschot het beste kan worden onderhouden. Zoek op internet naar 'Onderhoudsinstructie gravelbanen op afschot' of neem contact op met de bond om een exemplaar aan te vragen.

op het spel hebben', zo stelt hij. Op de belangrijkste vraag, hoelang zo'n gravel-op-afschotbaan meegaat, heeft niemand een duidelijk antwoord. 'Van gewone gravelbanen is bekend dat die dertig jaar meegaan. Of dat ook voor gravel-op-afschotbanen geldt, is moeilijk te voorspellen. In theorie zouden ze heel lang mee moeten kunnen gaan, zo is de inschatting van Lourens Barmantloo.

Het aantal nieuwe banen dat nog wordt aangelegd, is sinds 2009 aanzienlijk gedaald. 'In 2009 werden er nog 450 banen gebouwd. Vorig jaar lag dat aantal nog maar op 250 tot 300,' zegt Floor Groeneveldt. Hij is bekend met die cijfers, omdat hij ook voorzitter is van de Vereniging van Tennisbaanbouwers Nederland (VTN). Wat deze ontwikkeling betekent voor de aanleg van gravelbanen of gravel-op-afschotbanen, laat zich dus lastig voorspellen. Maar Lourens Barmantloo merkt op dat de markt de nadrukkelijke KNLTB-voorkeur voor gravel ook begint te merken. 'We zien een afname in het aantal kunstgrasbanen en zogenaamde SmashCourt-banen dat wordt aangelegd,' zo erkent hij. Dat zou een indicatie kunnen zijn dat gravel- en gravel-op-afschotbanen hun weg omhoog hervonden lijken te hebben. Een observatie van Jarno Tiethoff lijkt aanvullende hoop te bieden: 'Het gaat weer goed met de economie en de vraag naar woonruimte neemt toe, zodat sportcomplexen verplaatst moeten worden of moeten uitbreiden.' Zo'n verhuizing of uitbreiding biedt verenigingen de kans om over te stappen op gravel op afschot, om zich zo een weg nog verder naar boven te banen.

Be social

Scan of ga naar:

www.fieldmanager.nl/article/27506/brengt-gravel-op-afschot-het-gravel-terug-naar-de-top